

הלכות הנזה סימן תרעג

(ד) [ז] קדושה. (יד) ונוהגים להדליק גר נוסף. כד' (טו) *שאם ישמש לאורה *יהיה לאור הנוסף שהוא אותו שהדלק אחרון. (טז) ויניחנו מרחוק קצת משאר גרות מצוה: הגה ומכריזות אלו אין נוהגים להסיף, רק (יז) מניח אצלן (כ) [ז] (יח) השמש שבו מדליק הנרות, והוא (יט) צדיף ספי. ויש לעשותו (כ) יותר (י) אך משאר גרות, שאם בא להשתמש (י) להשתמש לאורו גר (כא) אם נתערב גר

שערי תשובה

אסור אצל להשתמש, אבל כל שאנו משמש ביום נשאי לישב בביתו בשעה שניח הוללים, ע"ש שניבא מדברי הפרי"ח אלה, ובאמת ישבן סבאר בזמנא דלפני סיימן חרעו עמיש וזקלשו שפולקין בפנים קנה לניח ונכ"פ לא ושב בחשך כו' ומשם מוכח ג"כ ממיש מדריק"ש דהא עזר שלום בית' היא פהליקה שלא יפיל, ועין לעיל סימן רטג עמ"א ס"ק יג יד, ע"ש: [ז] קדושה. עבד"ט ובט"ו מ"ש קנה, ועין שו"ת שכ"ו ח"א סימן לט מ"ש ברה, ויש קסיין מ' חשר הנאון מהר"ד אפ"ת"ם ויל מ"ש פקניטס מוצי"נוד המק"ס בכפר בית' יהודה ע"ש, ועין בשו"ת שמש"צ דקה סימן ל ט"ו חתבות דבר ויש מ"כא' בדרך כד"י סק ברכות, ועין ברי"י בשם מהר"י מולכו שאם צריך לעין איה רין קסק שפול לו גרות שהדליק ואין לו גר אסר שרי לעין הדין ההוא לגר אור וקנה, דכמה ורמא החירו בחשמיש מצוה, ואף מאו דאסר מ"ש לפרק"ש יש להתיר דוקא דישנים בבהכ"ז כולל י"ח לזכה בהכ"ז וכן בפנה אדפה כל לזכה לאו עבודה י"א, ע"ש, וראשון יש לזכות, אך קי"ן שהיא דרך עבאי נראה שבוט דפק"א [כ] השמש. עבד"ט, ועין בהל"ק"ט הלאכה ויהא לא פ"י בחד שמש מאחר הנרות מאירים ומתקיימים קבל הפת ונמשש קבל לנפיקו וקנה צריך כ"כ שששים קנה הנרות, שאיח קמו ניח ונה ונה גורם הוא הנהיר דקדוק, וי"ח פ"כ דאפ"ר שלענין זה אין להשיב

באר היטב ונני סמוכות לר, אבל תשמיש עבאי שא"צ להיות נדיו סמוכות לר שרי, כ"י, ד"ט ורש"ל. וכ"ח פסק להחמיר וכ"כ הסמ"ק וסה"ת דאכלו לאכלו אצלו אסור, וכ"כ סימן חרעו, דאל"כ קנה ניח ונדלקנה בביתו ויהיה גם שלום ביתו, אלא ע"כ כל תשמיש אסור, והכי נהגו, מ"א. ועין מ"א בסימן חרעו ס"ק ב מ"ש, ועין ט"ו ובתשובת שו"ת יעקב ח"ב סימן לא: (ז) קדושה. עין ט"ו שהאריך והצלה דיש טי שמתיר בתשמיש של קדושה, הניו דרך עבאי וקא ואל ללמד דרך קב"ע, וכאן לא פנהי אחר עמו דאפילו כהל אסור משום דלא יהיה חכר שגנשה לשם חנכה, ע"כ: (ח) השמש. ואפילו רבים המדליקים צריך להניח אצל כל א' וא' שמש אפילו יש גר על השלסן, וי"א בתשובה סימן פא וכ"כ פ"ח, ורש"ל פ"ק, ומש"ב פמאר דאפ"י שיש שמש אצל הנרות צריך גר על השלסן, עמ"א ס"ק ד: (י) ארץ וה"ה א"כ מעמידו גבוה משאר הנרות ש"ד, כ"ח, מהר"ל, מ"צ: (י) השמש. ואסור להשתמש בו תשמיש מגנה, וכ"כ לשוק בקארט"ו ח"ו אצלו.

כ"כ לענין השמש לאור, ע"ש, ואצ"ו קצ"ל ס"ק ב הביא בה"ט פ"ש ב"הפלה דגם לתלות שאין תשמיש נחמט טראש"ן ולא נחמט סנופים לכו, שד"י גם אור גר השמש וקבלים פהו שלא נאמר שאור השמש בטל לגבוהו, כצ"ל לדעת חל"ק"ט, אבל באמת נראה דעקר אסור תשמיש הניו לפי שצריך להתקרב לאור הנו, ועין בט"ו, וכשיש כגון שמש והוא צריך לתשמיש צריך לקרב לאור הנו או כשיש שמש הוא מקרב עצמו לעין לאור גר השמש ישוב לא אכפת לו מה ששאר הנרות מאירים ונזקירים ג"כ כיון שלא לאורם הוא צריך ושפיר נשארם בכח שלהם לשם מצוה חנכה, משא"כ כשישתמש עם כשארן שם שמש אין הכ"ל לביצה חנכה, וכן מבאר בלשון חש"ע: כ"י שאם ישתמש לאורה יהיה לאור הנוסף כ"י, ויותר מבאר בלשון הרמ"א: ויש לעשותו יותר אך שאם בא כ"י, ע"ש, וכן נראה בהנחה להשתמש נדו ניח אפ"י השמש עם ישי

באור הלכה

ואם יבן אפ"ר לומר דדעה ראשונה סאוקרת הוא דוקא אם הלמד סה דרך קב"ע אבל לא דרך ארעי. ומה שהביא המגן אברהם בסעיף קט"ז ב רצה ממה שכתבו הפוסקים דאפילו לאכל אצלן אסור, כבר פתב הסמ"ח משה דאין רציה זו מקרחת, דאולי אכילת קב"ע אמה. ומה שכתב עוד י"כן מוכח סימן חרעו, גם מהתם אין רציה, דאכילת שבת ודאי קב"ע הוא ולא ארעי, והנה באמת, הלא יודע דעת הר"ש דתשמיש ארעי שרי (ורק בענין הרצאת פיות כשקרב נדיו אצל גר חנכה או אסור משום דהו גואי לזון, אבל בצלמא שרי, ומה שהקשה הש"י, עין בספד"מ"שה, ורש"ל פסק ג"כ ס"ן הכי, ועל"פ לזניות דעת' בענינו דמסקינן לענין למוד דין ארעי, אין להביא רציה להחמיר ממה שהביא הפנ"אברהם בסעיף קט"ז ג דבור המתחיל ואפילו תשמיש וכ"י וכן פסק רש"ל, והלא רש"ל פתב בהר"א דדוקא הרצאת פיות מאחר שקרב נדיו אל הנו, אבל שאר תשמיש ארעי שרי, עד כאן לשונו, ועל"פ לזניות דעת' אפילו אם נוסק להלכה כמסקנת המגן אברהם בסעיף קט"ז ב בהשתמיש ארעי אפילו בשאין נדיו סמוכות לגר אסור, ושלא כדעת בית"וס"ף ודברי"מ"שה ורש"ל שהעתיקו דבריו להלכה, כשנצ"ר לזון ג"כ כן כשהוא תשמיש קדושה ודבר ארעי, כגון ללמד לפניהו דרך ארעי, אפ"ר דלכלי אלא אין להחמיר, וצריך עיון, וצ"ע עוד, דאפילו ללמד בדרך קב"ע אפ"ר דאין להחמיר רק בכדי שעור הקב"א לעיל סימן חרעו בסעיף ב אבל לא ח"ר זה, והניו אפילו אם נרצה להחמיר עם שלא בדעת המחבר, הוא רק לדבר הנשוא אבל לא לדבר מצוה, וצריך עיון, ויותר טוב, אם הוא חל ואין לו גר אחר ללמד לפניו, ש"כבנה לאחר כלות השעור ויחוד ונדלקנה: * שאם ישמש וכ"י. עין פמגן אברהם שכתב 'אבל מפ' פוקם אסור להשתמש אצלך וכ"י. עין פמגן אברהם שפ"ש דאף נדו אור הנוסף או השמש ג"כ אסור לכתלה. והמנין ברכנו ונתם

משתמשין לאורן אף תשמישי קדושה, כמו בבית, דהניו אם נרצה להתפלל מצריב אצלם, כל זמן שלא דלקו חצי שעה אסור"ט: (יד) ונוהגין להדליק גר נוסף. פ"ד, (יג) מלכוד הנו שפניחין על השלסן, דחוששין ב"ן שפולקין בפנים אולי ישתמשו בגרות של חנכה ולא אדעמניה"ט, אבל מעקר הדין, ב"ן שש' לו גר על שלסנו אין צריך להדליק גר נוסף: (טו) שאם ישמש וכ"י. ועין מגן אברהם שלכתחלה אין להשתמש אצל קלן יחוד, כי אם לאור (יד) הנוסף [או להשמש] בלבד כשהוא אחר בקני עצמו, דהרואה יאמר לזכרו להדליק קלן, דלפ"מ"ם אדם מדליק כמה גרות, ועין באור הלכה: (טז) ויניחנו מרחוק קצת. כ"י. כ"ד (טו) שיהיה קר כמה גרות מדליקין באותו יום"ט ולא יתשבורו עמקם: (יז) מצוה אצלן וכ"י. (יח) וטוב (טו) שילכוד זה יניח גר על השלסן"ט: (יח) השמש שבו וכ"י. ואפילו (י"ח) רבים המדליקים, ב"ן שכל אחד מניח נוהגיו במקום מצדו, כג"ל בסימן חרעו ע"פ ב בהנ"ה, צריך להניח שמש אצל כל אחד ואחד אפילו יש גר על השלסן, דשקא וישמש אצל הנרות: (יט) צדיף ספי. דבנה מוכח בהר"א (י"ט) לקני הפת שאינו ממנך הנרות: (כ) יותר ארץ וכ"י. שאם בא להשתמש וכ"י. רוצה לומר, דב"ן שהוא גדול, (י"ט) עקר תשמיש' מקונו, (כ) והוא הדין אם מעמידו גבוה קצת משאר הנרות שפיר דמי"ט: (כא) אם נתערב וכ"י. רוצה לומר, לאסור

שהוקא בבית"וס"ף לא מש"ע פ"ן, אלא דנגד השמש שפניחיו בפני עצמו רחוק קצת מהנו מקר לשמש נדיו, וכן פתב ב"הפ"ש השקל כבאור דברי המגן אברהם, עין שם, אחר פ"ן מצאנו באליה רבה שהקדים ג"כ לרינא דנגד השמש ספר להשתמש. ועין בשערי השובה סוף דבור המתחיל 'השמש', דעתו נטי כמו שכתבנו: * יהיה לאור הנוסף. הנה לדעת הב"ח הוא כששטה, דאף גרו מקר לשמש אבל נדו כלן נדו אסור ב"ן שש' גר חנכה בתוכם, וכן

שער הציון

(יג) פרי חדש: (יד) מצוה השקל: (טו) לבלש, וכן משמע מבאר הגר"א. וברבנו יחם אימא עוד מצ"ם, כ"ד שאם יבוא לשמש יהיה חכר שמשמש לאורו לכ"י: (טז) מגן אברהם ממשמעות הפ"אור, ועין פאלה רבה ובמחצית השקל ובמחצית השקל וכתב"מ"שה שפ"ל פתב שאינו מקרה, וברב"ה ח"י"ם פתב רק בלשון יטוב, וכן העסקתי: (י"ח) מגן אברהם בבאור דברי האחרונים: (י"ט) פרי"מ"רים: (כ) פ"ח: (כ) אחרונים:

תרגום: 1 ששוק קלפים.

הַלְבוּת תְּנִיחָה סִימָן תרע"ג

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק יג]

כָּל זְמַן שֶׁלֹּא יִדְלֶקֶת תְּצַי שְׁעָה אֲסוּרָה²⁰.

20) ופרטי הדינים לענין שיעור השמן הנצרך להדליק בבית הכנסת, ראה מה שכתבנו לעיל (סי' תרע"א ס"ק מז).

[משנ"ב ס"ק יז]

כִּינּוּן שְׂמֵדֵלֶקֶת בְּפָנִים אֲוֵלֵי יִשְׁמָשׁוּ בְּנֵרוֹת שֶׁל תְּנִיחָה וְלֹא אֲדִיעֵתָהּ²¹.

21) ובשעת הסכנה שאי אפשר להדליק בחוץ, כתב בשעה"צ לקמן (סי' תרע"ח ס"ק ה) שאף על פי שאין לו אלא נר אחד בלבד, ידליקנו על שולחנו אף שבעל בורחו הוא נהנה מאורו, וכתב בביה"ל לעיל (סי' תרע"א ס"ה ד"ה וצריך) שמי"מ לכתחילה ודאי יזהר שלא להשתמש לפניו, אכן בשבת חנוכה, כתב במשנ"ב לקמן (שב ס"ק ב) שדעת רוב האחרונים שאם יש לו רק נר אחד ידליקנו לצורך שבת ולא לשם מצות חנוכה.

[משנ"ב ס"ק טז]

וַיִּנְיָחוּ בְּרַחוקָה²² וְכוּ'. כִּי שִׁיקָה הָפֶר פְּתַח נֵרוֹת מְדִלֶקֶת בְּאוֹתָהּ יוֹמָהּ²³.

22) ומקום הנחתו [לדעת השו"ע שמדליקים לשמש נר נוסף], כתב הכף החיים (ס"ק מא) שהוא מימין לנרות חנוכה, כדי שלא יצטרך לחזור לשמאלו ולהדליקו, או יניחנו למעלה מנרות חנוכה אם אפשר. עוד כתב שם, שאין להדליק את השמש אלא לאחר הדלקת הנרות משום הפסק, כמבואר בטור.

23) ולענין ה'מהדרין מן המהדרין', שכתב הרמ"א לעיל (סי' תרע"א

ס"ב) שצריך כל אחד מבני הבית להדליק במקום מיוחד כדי שיהיה היכר כמה נרות מדליקין, כתב בביה"ל שם (ד"ה כדי) שאף שבלילה הראשון לא שייך הטעם הנ"ל, מי"מ יש לזהר בזה משום 'לא פלוגי נראה בשעה"צ שם (ס"ק טז)].

[משנ"ב ס"ק יז]

וְטוֹב שְׂלֶבֶד זֶה נֵינִים גַּר עַל הַשְּׂלֶקֶת²⁴.

24) ובטעם הדבר כתב המג"א (ס"ק ד) שלא יאמרו לצורכי הדליקם, שפעמים אדם מדליק כמה נרות לצורכי (מהצד"ש ד"ה ובמאור).

[משנ"ב ס"ק כ]

וְהוּא הָדִין אִם מְעִידוֹ גְבוּהָ קָצֵת מְשַׁר הַנְּרוֹת שְׁפִיר דְּמִי²⁵.

25) ואם מדליק את הנרות בגובה למעלה מעשרה טפחים, כתב הלבושי שרד (על מג"א ס"ק ז) שהוא הדין שיכול ליתן את השמש נמוך משאר הנרות [והכף החיים (ס"ק מא) כתב שמשמעות הבי"ח ליתן רוקא נמוך מן הנרות], וכתב הכף החיים (שם ובס"ק מב) שאין נוהגים כן, אלא לעולם על פי הסוד יש ליתן את השמש גבוה משאר הנרות.

והמדליק את הנרות למטה מעשרה טפחים, כתב הלבושי שרד (שם) שאינו יכול ליתן את השמש נמוך משאר הנרות, כיון שלמטה מעשרה טפחים אין ררך תשמישו של אדם [ראה במשנ"ב לעיל (סי' תרע"א ס"ק כז)], ויניחנו גבוה משאר הנרות כדי שאם יבוא להשתמש באור הנרות ודאי ישתמש באור השמש, וכתב הכף החיים (שם) שכשמדליק את הנרות למטה מעשרה טפחים, יש לו ליתן את השמש למעלה מעשרה טפחים.

